Regeringskansliet

Faktapromemoria
Riksdagsår: 2025/26
FPM-nummer: 99
2026-07-08

Förordning om utveckling av moln och AI

Finansdepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2026) 502 Celexnummer 52026PC0502

Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing a framework of measures for strengthening Europe's cloud and AI ecosystem (Cloud and AI Development Act)

Sammanfattning

Den 3 juni 2026 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till förordning om utveckling av moln och artificiell intelligens (AI). Förordningen syftar till att stärka unionens konkurrenskraft och rådighet genom att utveckla dess s.k. moln- och AI-ekosystem, dvs. EU:s samlade tekniska, industriella och institutionella miljö för att utveckla, driva och använda molntjänster och AI. Moln- och AI-ekosystemet ska stärkas genom att minska EU:s strategiska beroenden inom digital infrastruktur, öka den teknologiska suveräniteten, stimulera investeringar samt stärka hela leveranskedjans kapacitet, säkerhet, anpassningsförmåga och motståndskraft.

Regeringen är positiv till ambitionen att stärka EU:s kapacitet, konkurrenskraft, och digitala suveränitet inom moln- och AI-området. Sverige ska ha rådighet över data och system och kunna agera självständigt och i linje med europeiska värderingar och intressen, samtidigt som fördelarna med globalt samarbete med internationella partners tillvaratas. Det är dock viktigt att regleringen bygger på en tydlig konsekvensanalys och utformas utifrån från ett existerande behov av åtgärder. Regeringen avser också verka för att regler, processer och strukturer utformas så att konsekvenserna är proportionerliga och inte medför större begränsningar eller kostnader för medlemsstaterna och företagen än vad som är nödvändigt.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Den 14 december 2022 antogs Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/2481 om inrättande av policyprogrammet för det digitala decenniet. Programmet fastställer unionens mål för den digitala omställningen till 2030, bl.a. avseende digital infrastruktur, användning av molntjänster och AI samt stärkt digital suveränitet. Kommissionens uppföljning visar att det finns betydande investeringsbehov kopplade till utvecklingen av avancerad digital infrastruktur i unionen.

Den snabba utvecklingen av AI och datadrivna tekniker har medfört en kraftigt ökad efterfrågan på beräkningskapacitet, särskilt inom molntjänster och högpresterande datorsystem. I den s.k. Draghi-rapporten, The future of European competitiveness – A Competitiveness Strategy for Europe (2024), framhålls behovet av att stärka EU:s kapacitet inom strategiska digitala teknologier och att minska externa beroenden.

Den 13 juni 2024 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordning om artificiell intelligens). Förordningen fastställer harmoniserade regler för utveckling, tillhandahållande och användning av AI-system inom unionen och innehåller bl.a. krav baserade på risknivå samt bestämmelser för att säkerställa säkerhet, grundläggande rättigheter och förtroende för AI.

Den 13 december antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2854 om harmoniserade regler för skälig åtkomst till och användning av data och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv (EU) 2020/1828 (dataförordningen). Förordningen innehåller bestämmelser om byte av

databehandlingstjänster, bl.a. om molntjänster, och interoperabilitet.

Kommissionen presenterade den 9 april 2025 European AI Continent Action Plan, som syftar till att främja utveckling och användning av AI i Europa samt att stärka tillgången till nödvändig infrastruktur, data och kompetens. Kommissionen presenterade vidare den 8 oktober 2025 en strategi om tillämpning av AI (Apply AI Strategy), med fokus på att öka användningen av AI i ekonomi och samhälle (se Fakta-PM 2025/26:FPM35).

Den 3 juni 2026 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om utveckling av moln och AI (COM (2026) 502).

1.2 Förslagets innehåll

Målsättningen med den föreslagna förordningen är att stärka EU:s kapacitet, konkurrenskraft och digitala suveränitet inom moln- och AI-området. Förslaget ska ses mot bakgrund av den snabbt växande efterfrågan på AI som kräver ökad kapacitet i form av datacenter, molntjänster och beräkningskraft. För närvarande försvåras utbyggnaden av datacenter av långa och komplexa tillståndsprocesser samt begränsad tillgång till energi, mark och finansiering. Samtidigt innebär ett stort beroende av molntjänstleverantörer utanför EU risker för Europas digitala suveränitet.

För att möta dessa utmaningar ska förordningen göra det enklare och snabbare att bygga ut hållbar moln- och datacenterinfrastruktur, minska strategiska beroenden och påskynda införandet av moln- och AI-lösningar i samhällsviktiga sektorer. Marknaden ska hållas öppen för internationella partners och samtidigt främja strategiska mål som suveränitet, resiliens och kapacitet.

Förordningen omfattar tre pelare: forskning, utveckling och innovation, datacenterkapacitet och autonomi (digital suveränitet).

1.2.1 Forskning, utveckling och innovation

Initiativ inom moln och AI

Förordningen innehåller initiativ som syftar till att stärka forskning, innovation och kapacitet att utveckla EU:s moln- och AI-ekosystem. Initiativen syftar bl.a. till att utveckla och införa avancerad teknik, stärka kapaciteten i datacenter och molntjänster samt öka användningen av AI i både den offentliga och privata sektorn.

För att uppnå detta föreslås storskaliga sektorsövergripande satsningar, som fokuserar på tekniska och industriella områden av strategisk betydelse för EU:s konkurrenskraft och teknologiska suveränitet. Som exempel på sådana områden kan nämnas energieffektiv digital infrastruktur, avancerad AI samt förbättrad tillgång till data och beräkningsresurser. För att kunna beakta

marknadens och teknikens utveckling ges kommissionen befogenhet att genom genomförandeakter ändra vilka områden som ska omfattas av satsningarna.

Genomförandet av initiativen ska ske i samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna och kan medfinansieras genom bl.a. EU-programmen Horisont Europa och Programmet för ett digitalt Europa.

Inrättande av nationella AI-center

Medlemsstaterna ska enligt förslaget etablera s.k. erfarenhets- och accelerationscenter för AI (AI-center), dvs. center för att främja utveckling, testning och införande av AI samt underlätta kunskapsutbyte och samarbete mellan relevanta aktörer. Centren ska även bidra till ett bredare införande av AI i både den privata och offentliga sektorn. AI-centren ska i första hand utgå från redan etablerade europeiska digitala innovationshubbar, men även andra befintliga EU-initiativ eller strukturer kan vidareutvecklas vid behov. Avsikten med förslaget är inte att etableringen av AI-center ska kräva nya initiativ eller strukturer. Av förslaget framgår inte när dessa ska vara etablerade.

Framtagande av nationella moln- och AI-strategier

Enligt förslaget ska medlemsstaterna, inom tolv månader från det att förordningen träder i kraft, ta fram nationella strategier för moln- och AI-användning. Strategierna ska ange centrala mål och

prioriteringar för införandet och användningen av dessa tekniker. Strategierna ska även omfatta åtgärder för att bl.a. påskynda utvecklingen och användningen av molninfrastruktur och molntjänster samt AI-teknik och AI-tillämpningar på nationell, regional och lokal nivå. De ska även inkludera åtgärder för att främja utbyggnaden av energi- och resurseffektiv datacenterkapacitet.

1.2.2 Datacenterkapacitet

Inrättande av accelerationszoner för datacenter

Kommissionen föreslår att varje medlemsstat ska utse särskilda områden, s.k. accelerationszoner, där det ska bli enklare och gå snabbare att etablera datacenter. Medlemsstater ska, inom sex månader från förordningens ikraftträdande, utse minst en accelerationszon. Hänsyn ska tas till bl.a. områdets tillgång till el, nätkapacitet, möjligheter till hållbar energianvändning och återvinning av spillvärme. Fokus ska ligga på hållbarhet och att minimera miljöpåverkan, exempelvis genom att använda redan exploaterad mark.

För att möjliggöra inrättandet av accelerationszoner ska medlemsstaterna säkerställa att det finns tillräcklig energiinfrastruktur och samordna planering och tillståndsprocesser mellan berörda offentliga aktörer, däribland nationella, regionala och lokala myndigheter, samt relevanta

privata infrastrukturaktörer, t.ex. elnätsföretag och energiproducenter. Utvecklingen av datacenter ska också integreras i planering av markanvändning och lokalisering av infrastruktur.

Aktörer som har för avsikt att etablera datacenter i accelerationszonerna ska enligt förordningen omfattas av ett förenklat tillståndsförfarande. Detta innebär bl.a. skyndsam handläggning av ansökan och att accelerationszonerna ska omfattas av ett samlat grundtillstånd för etablering av datacenter. Det samlade grundtillståndet ska gälla generellt för datacenter i accelerationszonen, och ska bl.a. omfatta planfrågor, miljöbedömningar och markanvändning. Syftet med det samlade grundtillståndet är att på förhand hantera generella bedömningar och därmed förkorta tillståndsförfarandet för ansökande aktörer till att avse projektspecifika villkor.

Enligt förslaget ska medlemsstaterna upprätta en kontaktpunkt som företag ska kunna vända sig till för att få vägledning och stöd genom etableringsprocessen för datacenter. Stödet ska erbjudas genom hela etableringsprocessen, från planering och tillståndsförfaranden till anslutning till el- och nätinfrastruktur.

Beslut om strategiska datacenterprojekt

Kommissionen föreslås kunna utse vissa datacenterprojekt till s.k. strategiska projekt, dvs. projekt som bedöms ha särskild stor

betydelse för EU:s ekonomi, tekniska utveckling och digitala självständighet. Ett projekts status som strategisk är tidsbegränsad, bl.a. utifrån projektets förväntade genomförandetid.

Kommissionen ska även bevaka tillgången till och efterfrågan på datacenterkapacitet. Bevakningen inkluderar att kartlägga tillgänglig beräkningskapacitet, analysera efterfrågan och identifiera områden där det råder brist. Resultatet ska ligga till grund för framtida beslut av kommissionen och medlemsstaterna, t.ex. var nya datacenter bör etableras och vilka områden som bör prioriteras som accelerationszoner.

1.2.3 Autonomi (digital suveränitet)

Ramverk för tillitsnivåer för molntjänster

Kommissionen föreslår att ett gemensamt EU-ramverk ska införas med fyra tillitsnivåer för molntjänstleverantörer, vilka motsvarar olika nivåer av säkerhet, suveränitet och kontroll. Syftet med tillitsnivåerna är att ange hur moln- och AI-suveränitet ska tillämpas i praktiken. Kriterierna för respektive tillitsnivå framgår av bilaga II till förordningen och avser bl.a. var leverantören är etablerad, vilken kontroll den har över sina underleverantörer, i vilken utsträckning kunddata behandlas och förvaltas inom EU samt leverantörens cybersäkerhetsnivå. För den högsta tillitsnivån krävs bl.a. att molntjänstleverantören har kontroll över hela

programvaruförsörjningskedjan och att den inte är föremål för påverkan från tredjeland.

Varje medlemsstat ska utse en eller flera behöriga myndigheter som ska ansvara för att pröva ansökningar och utöva tillsyn enligt förordningen. Molntjänstleverantörer ska kunna ansöka om att få ett erkännande som tillhandahållare inom en viss tillitsnivå. Ansökan ska prövas av den behöriga myndigheten i den medlemsstat där leverantören är etablerad. Ett beslut om erkännande av molntjänstleverantörer ska kunna granskas av andra medlemsstater. Om leverantören får ett erkännande ska det gälla i hela EU.

Tillitsnivåerna och ramverket utgör ett riskbaserat system för att fastställa vilken typ av molntjänst som ska användas av offentliga aktörer, bl.a. vid offentlig upphandling, utifrån verksamhetens behov och dess betydelse för samhällsviktiga funktioner.

Krav vid offentlig upphandling av molntjänster

Kommissionen föreslår gemensamma regler på EU-nivå för offentlig upphandling av molntjänster och AI-system, särskilt för verksamheter som kan påverka samhällets säkerhet.

Enligt förslaget ska medlemsstater och unionsentiteter genomföra en riskbedömning och identifiera vilka offentliga verksamheter som använder eller planerar att använda molntjänster som har verksamhet med betydelse för att upprätthålla allmän ordning,

exempelvis inom försvar, rättsväsende och kritisk infrastruktur. Vid riskbedömningen ska medlemsstaterna även avgöra vilken tillitsnivå som är lämplig för respektive verksamhet.

Kommissionen föreslås kunna fastställa hur riskbedömningarna ska genomföras. Medlemsstaterna ska rapportera resultaten till kommissionen. Kommissionen ska vid behov kunna fastställa eller justera tillitsnivåer på en övergripande nivå, t.ex. för vissa typer av verksamheter, för att säkerställa en enhetlig tillämpning i unionen.

Vid upphandling av innovativa molntjänster och AI-system ska upphandlande myndigheter enligt förslaget även använda icke-prisbaserade tilldelningskriterier för att bedöma i vilken utsträckning leverantörer bidrar till utvecklingen av ett europeiskt moln- och AI-ekosystem. Bidrag till EU:s digitala leveranskedjor, användning av teknik utvecklad inom EU och användning av europeiska komponenter för databehandling, lagring och nätverk kan vara exempel på sådana kriterier.

Medlemsstaterna ska dessutom eftersträva att minst 25 procent av upphandlingar av molntjänster och AI-system tilldelas innovativa små och medelstora företag, samt vidta åtgärder för att underlätta deras deltagande.

En europeisk molnfederation för den offentliga sektorn

Kommissionen föreslår att en europeisk molnfederation för den offentliga sektorn ska inrättas. Federationen ska vara öppen för

frivilligt deltagande från unionsinstitutioner och offentliga aktörer och syftar till att underlätta delning av datacentertjänster och molntjänster.

Kommissionen ska inom ramen för den europeiska molnfederationen etablera en plattform som bl.a. ska tillhandahålla en katalog över tillgängliga datacentertjänster samt en tjänsteplattform för utbyte och koordinering av resurser och tjänster inom databehandling, lagring och nätverk.

Medlemmar i federationen föreslås få dela datacenter- och molntjänster med varandra, förutsatt att den tillhandahållande parten äger eller kontrollerar den infrastruktur som används och uppfyller krav på säker, robust och tillförlitlig drift. Innan sådan delning får ske ska kommissionen ha bedömt att villkoren för delning är uppfyllda. Den tillhandahållande parten får ta ut en avgift av den mottagande parten, men avgiften ska vara kostnadsbaserad och inte generera någon vinst. Federationen ska finansieras genom avgifter från deltagande medlemmar. Avgifternas storlek ska fastställas av kommissionen.

Kommissionen får genomföra gemensam upphandling för medlemsstaternas räkning

Kommissionen ska enligt förslaget kunna genomföra gemensamma upphandlingar av datacentertjänster, molntjänster, programvara och AI-system. Upphandlingarna kan avse kommissionens egna behov, unionens institutioner och

upphandlande myndigheter i medlemsstaterna. De ska genomföras som samordnade upphandlingar mellan deltagande aktörer och styras genom en gemensam beslutsstruktur.

Kommissionen ska därmed kunna fungera som en inköpscentral, bl.a. genom att ingå ramavtal och tillhandahålla dynamiska inköpssystem till stöd för deltagande aktörer.

Kommissionen ska även kunna tillhandahålla stöd till medlemsstaterna och andra offentliga aktörers upphandling av moln- och AI-lösningar, bl.a. genom en gemensam plattform som möjliggör samordnade upphandlingar och utnyttjande av den offentliga sektorns samlade efterfrågan.

De kostnader som uppstår inom ramen för de gemensamma upphandlingarna ska finansieras gemensamt av deltagande aktörer genom avgifter som fastställs av kommissionen.

Främjande av öppen källkod

Kommissionen föreslår åtgärder för att främja användningen av öppen källkod och öppna standarder inom EU:s moln- och AI-ekosystem. Bland annat ska offentliga aktörer uppmuntras att använda och återanvända lösningar som utvecklas och tillhandahålls som öppen källkod, dvs. programvara vars källkod är fritt tillgänglig för användning, granskning, ändring och vidaredistribution. De offentliga aktörerna ska vid användningen beakta bl.a. funktionalitet, säkerhet och kostnader.

För att underlätta användningen ska kommissionen tillhandahålla en EU-katalog över lösningar med öppen källkod. Katalogen ska vara fritt tillgänglig för unionsorgan och offentliga aktörer.

Kommissionen ska enligt förslaget etablera ett europeiskt nätverk av programkontor för öppen källkod. Deltagande i nätverket ska vara frivilligt och öppet för EU-institutioner samt nationella myndigheter på nationell, regional och lokal nivå. Nätverket ska underlätta genomförandet av bestämmelserna om öppen källkod och även bl.a. främja samarbete, erfarenhetsutbyte och återanvändning av öppen källkod inom den offentliga sektorn.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förordningen berör flera områden i svensk rätt, däribland plan- och bygglagstiftningen, miljörätt, energireglering och regelverk kopplade till digital infrastruktur. Regeringen bedömer därför att det finns behov av ytterligare analyser om förslagets effekter på den svenska regleringen.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Kommissionen bedömer att förslaget har begränsade konsekvenser för unionens budget. Enligt kommissionen bedöms genomförandet i huvudsak kunna ske inom ramen för befintliga program och instrument, såsom relevanta delar av EU:s digitala och forskningsrelaterade finansiering. Vissa administrativa kostnader kan uppstå, bl.a. kopplade till samordning, uppföljning

och genomförande av nya åtgärder, vilket kan medföra behov av ett begränsat antal ytterligare årsarbetskrafter eller omprioriteringar av befintliga resurser inom kommissionen.

Utgiftsdrivande åtgärder på EU-budgetnivå föreslås i första hand finansieras genom omprioriteringar inom den fleråriga budgetramen, snarare än genom nya omfattande budgettillskott. Samtidigt framgår av förslaget att investeringar i moln- och AI-kapacitet förutsätts mobiliseras genom såväl offentliga som privata medel, där privata investeringar förväntas spela en viktig roll. EU:s åtgärder syftar främst till att förbättra förutsättningarna för sådana investeringar och att komplettera dem genom befintliga EU-program.

När det gäller effekter för den nationella budgeten kan vissa kostnader uppstå, exempelvis kopplade till anpassningar av tillståndsprocesser, förstärkt myndighetssamordning och eventuella nya administrativa uppgifter. Enligt kommissionen är omfattningen av dessa kostnader svåra att bedöma i nuläget och beror på hur förslaget utformas i förhandlingarna samt hur det genomförs nationellt.

Regeringen bedömer att ytterligare analyser om effekter för statens budget behöver göras. Eventuella kostnader som förslaget kan leda till för den nationella budgeten ska finansieras i linje med de principer om neutralitet för statens budget som riksdagen

beslutat om (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95FiU5, rskr. 1994/95:67). Utgiftsdrivande åtgärder på EU-budgeten behöver finansieras genom omprioriteringar i den fleråriga budgetramen.

Regeringens ståndpunkter avseende övergripande principer för den fleråriga budgetramen och dess storlek behandlas i Fakta-PM 2025/26:FPM3. Det är viktigt att förhandlingen om den fleråriga budgetramen inte föregrips.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen är positiv till ambitionen att stärka EU:s kapacitet, konkurrenskraft och digitala suveränitet inom moln- och AI-området. Moln- och AI-teknik är av avgörande betydelse för digitaliseringen av den offentliga sektorn, för innovation i den privata sektorn samt för konkurrenskraft och välstånd i Sverige och EU. Regeringen är positiv till föresatsen att öka spridningen och användningen av AI i europeisk industri och näringsliv. Förslaget och dess konsekvenser behöver dock analyseras vidare.

Regeringen avser verka för att regler och processer utformas så att konsekvenserna är proportionerliga och inte medför större begränsningar eller kostnader än vad som är nödvändigt. Inriktningen bör vara att så långt som det är möjligt och lämpligt använda sig av befintliga regleringar, processer och strukturer. Regeringen anser att det är av central betydelse att nya regelverk

utformas på ett sätt som inte missgynnar Sverige, utan som tar hänsyn till medlemsstaternas strukturella förutsättningar, exempelvis geografiska lägen, energisystem, befintlig digital infrastruktur och klimatnytta. Det är även viktigt att förslaget inte överlappar eller är i konflikt med annan EU-lagstiftning, underminerar den inre marknadens funktion, ökar regelbördan eller hämmar innovation för medlemsstater eller företag. Regelverket bör även vara teknikneutralt.

Regeringen delar bedömningen att Europas digitala konkurrenskraft och suveränitet behöver stärkas. Sverige ska ha rådighet över data och system och kunna agera självständigt och i linje med europeiska värderingar och intressen, samtidigt som fördelarna med globalt samarbete med internationella partners tillvaratas utan att öka beroenden som begränsar handlingsutrymmet i framtiden.

Regeringen delar kommissionens bedömning att en ökad förmåga inom moln- och AI-området förutsätter stärkt forskning, innovation samt fokus på uppbyggnad av ett europeiskt moln- och AI-ekosystem. Detta bör ske genom förbättrade förutsättningar för forskare och näringslivsaktörer, exempelvis genom fördjupade forsknings- och innovationssamarbeten och förbättrad kapitalförsörjning, snarare än genom detaljerade operativa förslag, exempelvis om utformandet av AI-center.

Regeringen är positiv till ambitionen att öka tillgången till beräkningskapacitet inom EU. Initiativ inom detta område bör utformas så att de bidrar till utvecklingen av innovation bland europeiska forskare och företag.

Nya datacenter för moln- och AI-tjänster kräver stora mängder energi, vilket förutsätter investeringar i elnät och elproduktion. En snabb och kraftig utveckling kan leda till högre energipriser om inte elproduktionen ökar i motsvarande takt. En reglering som prioriterar och förenklar för datacenter kan leda till försämrade förutsättningar för andra etableringar, ha en negativ påverkan på elektrifieringen av industrin samt miljö och klimat. Beslut om strategiska datacenterprojekt och inrättande av accelerationszoner för datacenter måste därför föregås av analyser ur flera perspektiv.

Regeringen är preliminärt positiv till ett EU-ramverk för molntjänstleverantörer med gemensamma kriterier för olika tillitsnivåer avseende säkerhet och suveränitet. Regeringen noterar att förslaget, i likhet med regeringens molnpolicy, betonar vikten av en riskbaserad och proportionerlig ansats som tar tillvara möjligheterna med moln- och AI-tjänster och samtidigt beaktar behovet av ökat digitalt självbestämmande och cybersäkerhet.

Sverige avser att närmare analysera och bevaka hur systemet för unionsomfattande erkännanden kan påverka medlemsstaternas

möjligheter att hantera säkerhets- och suveränitetsrelaterade risker kopplade till enskilda molntjänstleverantörer.

Regeringen anser att medlemsstaternas ansvar för bedömningar av säkerhetskrav för verksamheter inom exempelvis försvarsområdet och annan säkerhetskänslig verksamhet, måste värnas. Det är viktigt att kommissionens eventuella befogenheter på området är tydligt avgränsade och proportionerliga och att medlemsstaternas handlingsutrymme säkerställs.

Användning av molntjänster ställer krav på ett systematiskt och riskbaserat cybersäkerhetsarbete för att identifiera och hantera de risker som kan uppstå, exempelvis genom att säkra skyddsvärd information mot obehörig åtkomst. Det är viktigt att cybersäkerhetsperspektivet beaktas i den fortsatta beredningen av förslaget.

Många digitala tjänster är samhällsviktiga och av stor betydelse för totalförsvaret. Ett starkt civilt försvar förutsätter en säker och tillförlitlig digital infrastruktur. Regeringen avser därför beakta totalförsvarets behov i det fortsatta arbetet med att analysera förslaget.

Regeringen ser en ökad användning av offentlig upphandling som en möjlighet att bidra till att innovativa lösningar utvecklas och kommersialiseras. Offentlig upphandling omgärdas dock redan av hög komplexitet genom omfattande EU-rättslig reglering, vilket får

konsekvenser för effektiviteten och konkurrensen i upphandlingsförfaranden. Regeringen avser arbeta för tydliga bestämmelser som är enkla att tillämpa även för små upphandlande myndigheter, och som minimerar den administrativa bördan samt förenklar för såväl svenska och europeiska företag som för upphandlande myndigheter. Det är vidare viktigt att värna de upphandlande myndigheternas handlingsutrymme när det gäller valet av tilldelningskriterier. Förslaget om tilldelningskriterier för europeiskt mervärde kräver därför fortsatt analys. Regeringen är positiv till att förslaget tar hänsyn till startupbolag och små- och medelstora företags särskilda förutsättningar.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter gällande förslagen är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter gällande förslagen är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Förslaget kommer att skickas ut på remiss.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Kommissionen har angett artiklarna 114 och 173.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som rättslig grund. Det ordinarie lagstiftningsförfarandet är tillämpligt, vilket innebär att rådet beslutar med kvalificerad majoritet och att Europaparlamentet är medbeslutande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Kommissionen anser att förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

Beträffande subsidiaritetsprincipen framhåller kommissionen att utvecklingen av moln- och AI-kapacitet, samt de utmaningar som följer av fragmenterade regler och olika nationella initiativ, har en tydlig gränsöverskridande dimension. Åtgärder på EU-nivå bedöms vara mer effektiva än nationella insatser, då de kan säkerställa ett enhetligt regelverk, minska hinder på den inre marknaden och möjliggöra storskaliga investeringar i digital infrastruktur och kapacitet inom hela unionen. Ett samordnat angreppssätt anses även nödvändigt för att stärka EU:s konkurrenskraft och teknologiska självbestämmande.

Regeringen bedömer i likhet med kommissionen att investeringar och kapacitetsförstärkningar på nationell nivå inte är tillräckliga för att uppnå de nödvändiga förstärkningarna av unionens

konkurrenskraft och rådighet. Regeringen delar därför kommissionens bedömning att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

När det gäller proportionalitetsprincipen framhåller kommissionen att förslaget är utformat för att åtgärda identifierade marknadsmisslyckanden och kapacitetsbrister, bl.a. genom att underlätta investeringar i datacenter, förenkla administrativa förfaranden och främja tillgång till högpresterande moln- och AI-resurser. Åtgärderna bedöms vara proportionerliga i förhållande till målen och begränsas till vad som är nödvändigt för att förbättra den inre marknadens funktion och stärka EU:s digitala kapacitet.

Regeringen instämmer även i denna del i kommissionens bedömning.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslagen kommer att behandlas inom rådsarbetsgruppen för telekommunikation och informationssamhället. Det går inte i dagsläget att ange en prognos för när förordningen kan beslutas av Europeiska unionens råd och Europaparlamentet.

4.2 Fackuttryck och termer

AI-system: Ett maskinbaserat system som är utformat för att fungera med varierande grad av autonomi, som kan uppvisa

anpassningsförmåga efter driftsättning och som, för uttryckliga eller underförstådda mål, utifrån mottagna indata härleder hur det ska generera resultat såsom förutsägelser, innehåll, rekommendationer eller beslut som kan påverka fysiska eller virtuella miljöer.

Datacenter: en struktur eller en grupp av strukturer som används för att hysa, sammankoppla och driva informations- och kommunikationsteknisk utrustning för lagring, behandling och överföring av data, tillsammans med tillhörande infrastruktur och anläggningar för elförsörjning, kylning och miljökontroll samt säkerhet och drift.

Moln- och AI-ekosystem: Ett sammanhängande system av aktörer, resurser, teknik, data, infrastruktur och regelverk som tillsammans möjliggör utveckling, drift och användning av molntjänster och AI.

Molnfederation: Ett nätverk av sammanlänkade, interoperabla molninfrastrukturer som möjliggör säker datautväxling och tjänster över gränser.

Molntjänst: En digital tjänst som möjliggör administration på begäran och bred fjärråtkomst till en skalbar och elastisk pool av gemensamma dataresurser, även i fall då resurserna är distribuerade på flera platser.